

Delfland en glastuinbouw

Erik Groen & Robbert Ballings

(Nagenoeg) nul-emissie vóór 2027

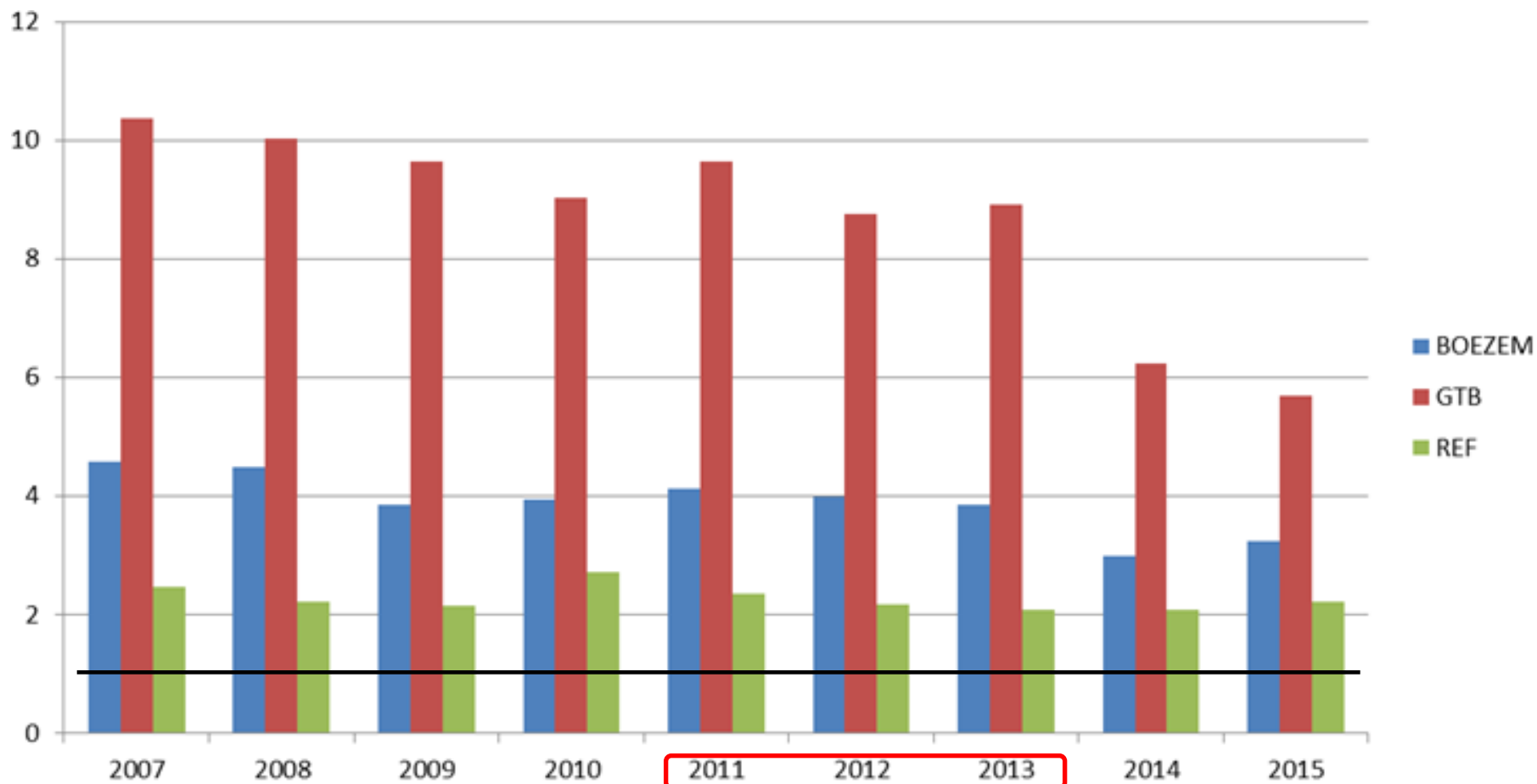

98%

Jaargemiddelde stikstof (in mg/l)

— Oppervlaktewaternorm 1,8 mg/l N

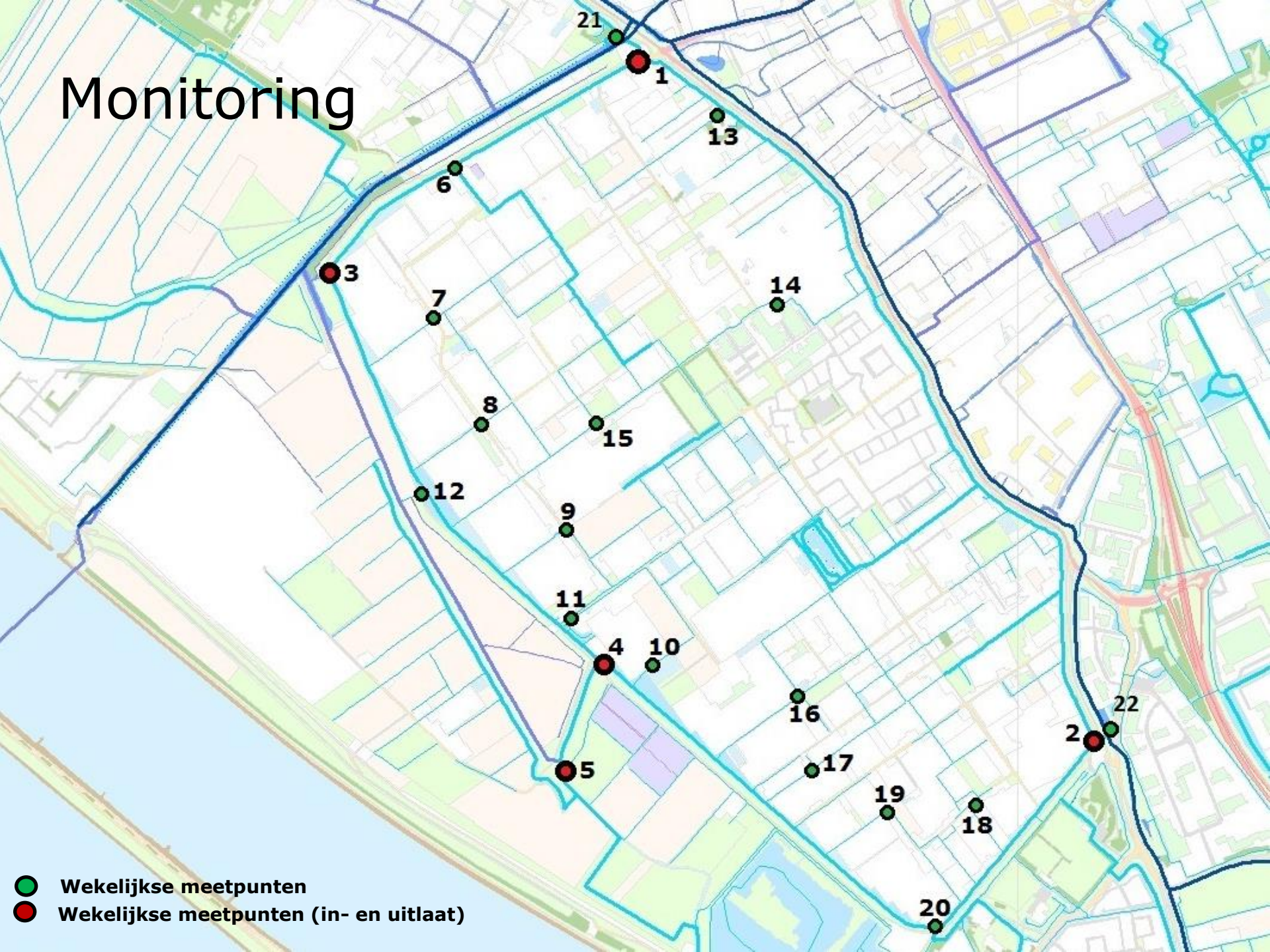

Gebiedsgericht meten

Monitoring

- Wekelijkse meetpunten
- Wekelijkse meetpunten (in- en uitlaat)

EC O₂ °C pH

NO₃⁻

EC O₂ °C pH

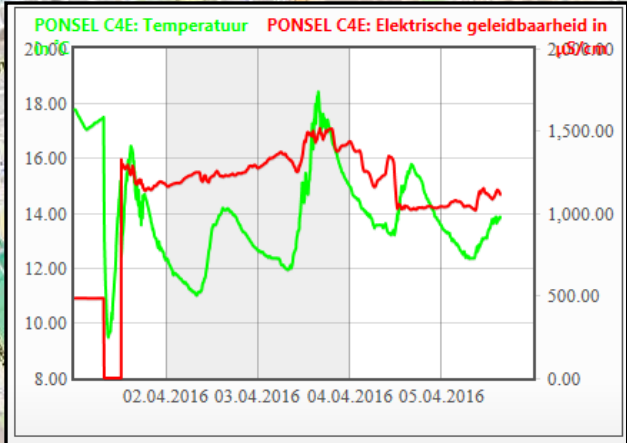
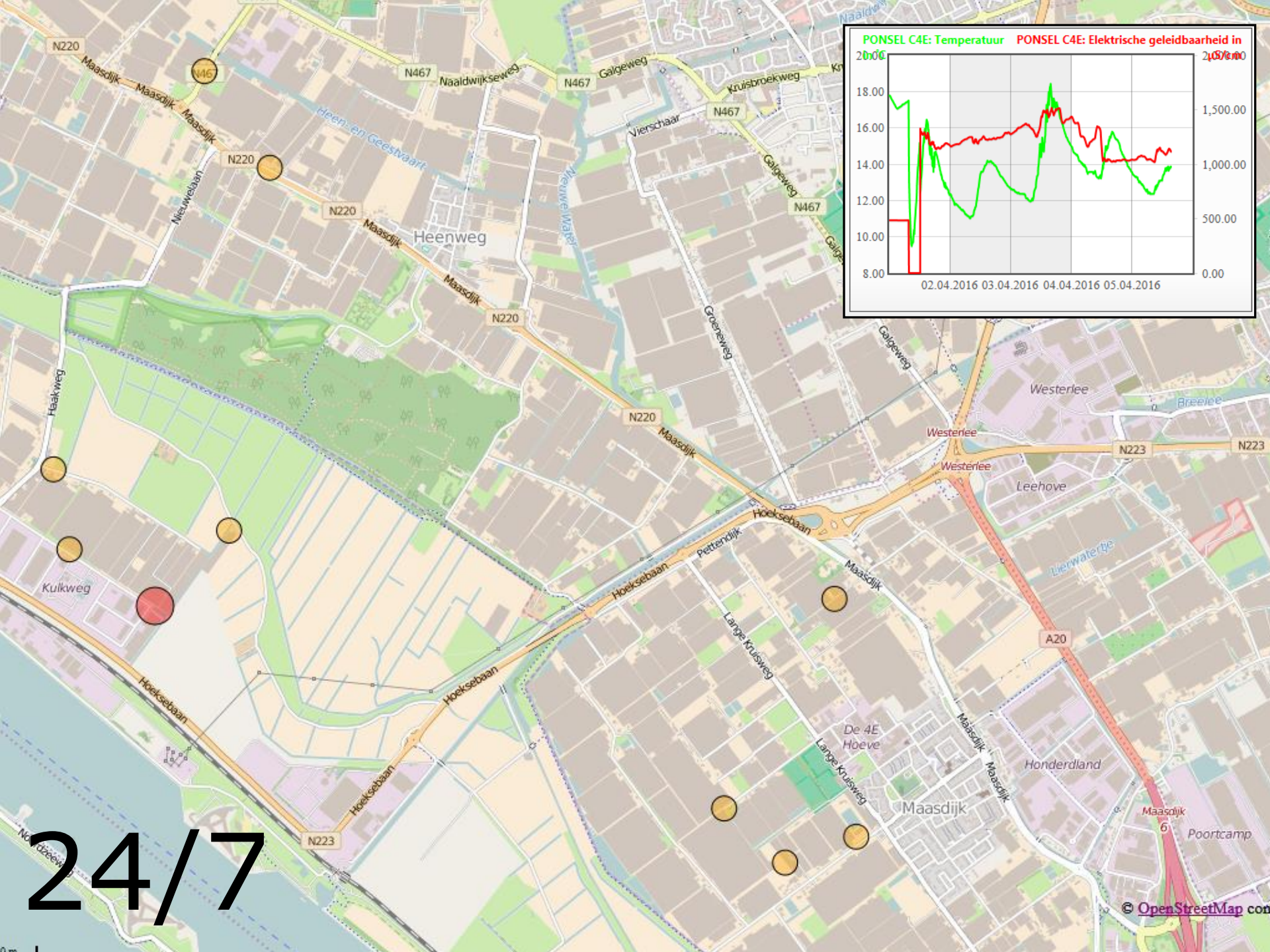

°C (infrarood)

AQUON

Instituut voor wateronderzoek en advies

24/7

Communicatie

Beperking emissie vanuit watersysteem: Samen werken aan schoon en gezond water!

Uit het project 'Gebiedsgericht monitoren en handhaven' van het Hoogheemraadschap van Delfland blijkt dat er - naast het naleven van de milieuwetgeving - meerdere aandachtspunten zijn om de emissie vanuit het watersysteem verder te beperken. Hieronder vindt u enkele praktische tips.

TECHNIEK:

- ◆ **Voldoet het watergeefstelsel nog aan de hedendaagse eisen?**
  - Groeiende productie betekent ook toename van de watergift en het drainpercentage.
  - Te krappe hoofdafvoeren kunnen leiden tot overloop en ongewenste lozing vanuit het recirculatiesysteem.
  - Buffersilo's kunnen in de loop van de tijd te klein zijn geworden.

WATERMANAGEMENT:

- ◆ **Behoud inzicht in de verschillende waterstromen.**
  - Zorg dat de waterstromen bekend zijn en de leidingen tijdens de aanleg op tekening worden vastgelegd.
  - Een goede tekening inclusief foto's is belangrijk. Ook voor het opsporen van lekkages of de aanleg van nieuwe leidingen.
- ◆ **Voorkom de inbreng van natrium.**
  - Oplopende natriumgehalten zijn vaak de reden waarom wordt geloosd.
  - Gebruik van goed, natriumarm gietwater (b.v. regenwater of osmosewater) is van belang.
  - Ook het gebruik van natriumarne meststoffen maakt een groot verschil. Daardoor kan langer worden gerecirculeerd.
- ◆ **Zorg voor goed en zuiver substraat.**
  - Dan is hergebruik van drainwater mogelijk vanaf de start van de teelt. Bijvoorbeeld onvoldoende gespoeld kokos kan bij de start van de teelt leiden tot te troebel drainwater.
- ◆ **Langzaam uitdraineren van de matten verbetert het hergebruik.**
  - Hoezen van substraatmatten eerst lekprikken met b.v. satéprikkers. Zo kunnen de matten rustig leeglopen.
  - Daarna is er meer tijd om een goede drainsnede te maken.
- ◆ **Analyseer drainagewater ook eens op gewasbeschermingsmiddelen.**
  - Bij substraatteelten kan het aantreffen van de gewasbeschermingsmiddelen, die in de teelt zijn gebruikt een aanwijzing zijn voor lekkage van het recirculatiesysteem.
  - Bij grondgebonden teelten geeft een meting inzicht in de mogelijkheid om de toediening efficiënter uit te voeren en minder gewasbeschermingsmiddel op de bodem terecht te laten komen.

Naderende zuiveringsplicht dwingt telers tot keuzes

mei 1
april 2016
aug 13

ma: Waterzuivering

CONTACT:

Heeft u naar aanleiding van deze publicatie vragen? Neem contact op met Guus Meis, beleidsspecialist Water & Milieu, e-mail gmeis@tloglaskracht.nl, het Hoogheemraadschap van Delfland, telefoon 015-2608108 of met de lokale handhaver van uw waterschap.

Samen werken aan emissiebeperking

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
Ministerie van Economische Zaken

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Hoogheemraadschap van
Delfland

november 2014

oktober 2014

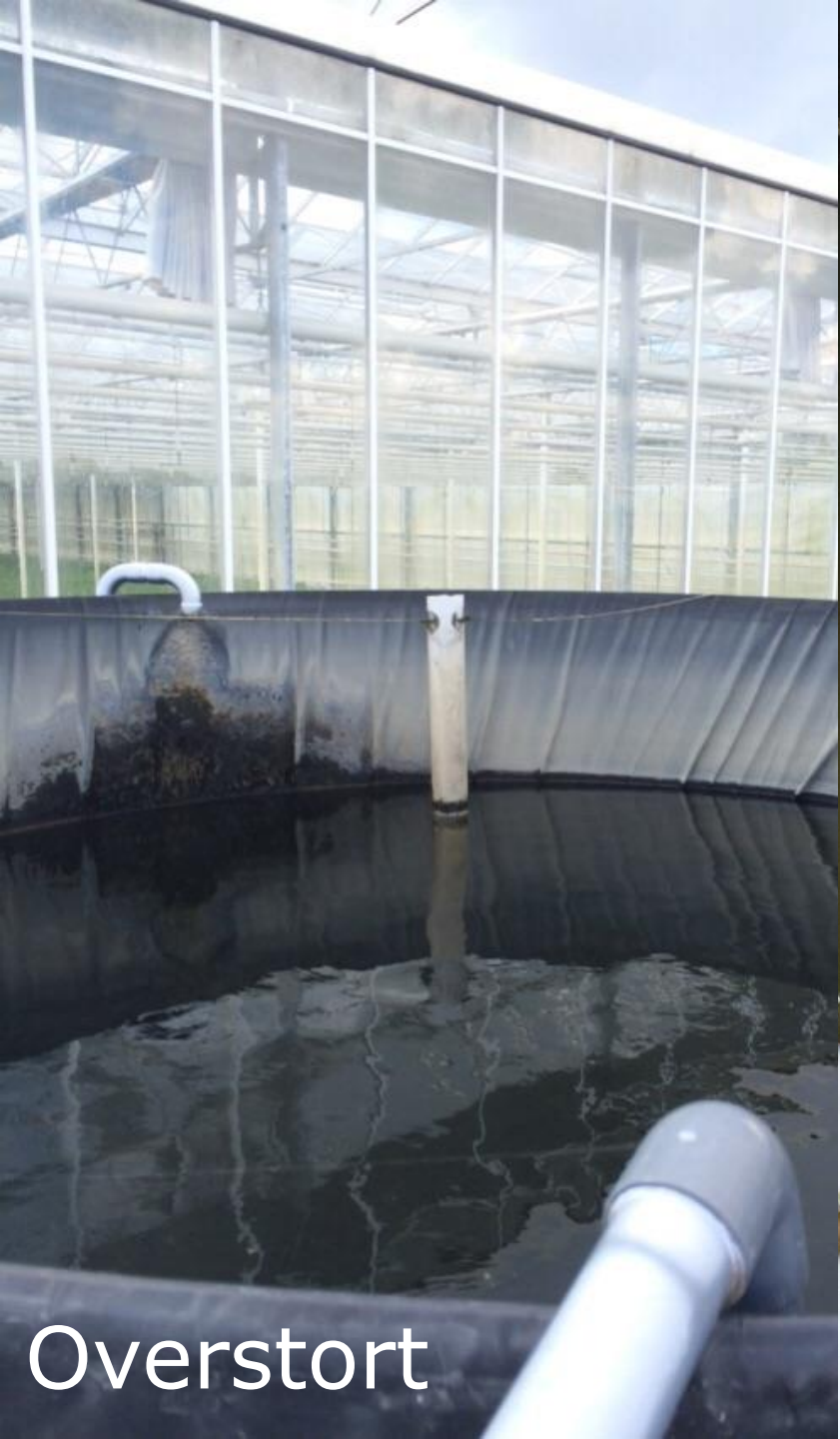
Toezicht (ook buiten kantoor tijden)

Ervaringen vanuit de polder

Overstort

Dimensionering

Recirculatieverplichting

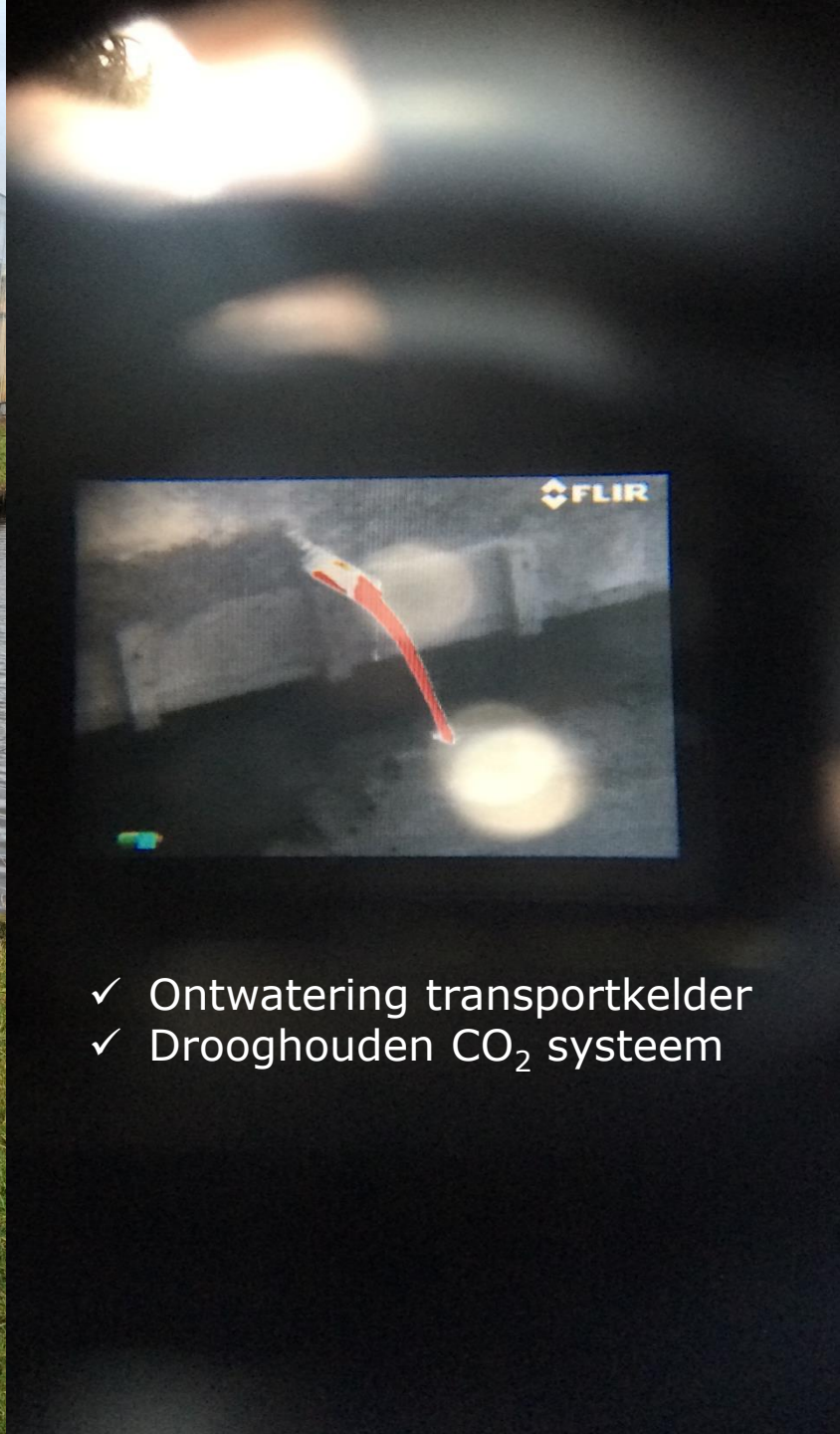
Lekkage

Nieuwe emissieroutes

- ✓ Ontwatering transportkelder
- ✓ Drooghouden CO₂ systeem

Inzicht watersysteem

	WATERMETER	Drain Naar silo	Drain uit silo
15-mrt	508	383023	
22-mrt	434	383362	114754
29-mrt	347	383732	
5-apr	513	384113	
12-apr	453	384511	
19-apr	643	384819	115923
26-apr	531	385266	
3-mei	615	385723	
10-mei	625	386380	
17-mei	676	386997	117600
24-mei	639	387576	
31-mei	509	388145	
7-jun	701	388521	
14-jun	650	389287	119523
21-jun	819	389812	
28-jun	646	390462	
5-jul	656	390994	

Watermeter = gift = 2.390 m³/maand

Drain naar silo = komt in de silo voor hergebruik = 1.457 m³

Drain uit silo = **lozing** op riool = **1.169 m³**

1.457 - 1.169 = **288 m³ hergebruik**

Watermeter = gift = 3.175 m³/maand

Drain naar silo = komt in de silo voor hergebruik = 2.290 m³

Drain uit silo = **lozing** op riool = **1.923 m³**

2.290 - 1.923 = **367 m³ hergebruik**

Meet- en registratieverplichting

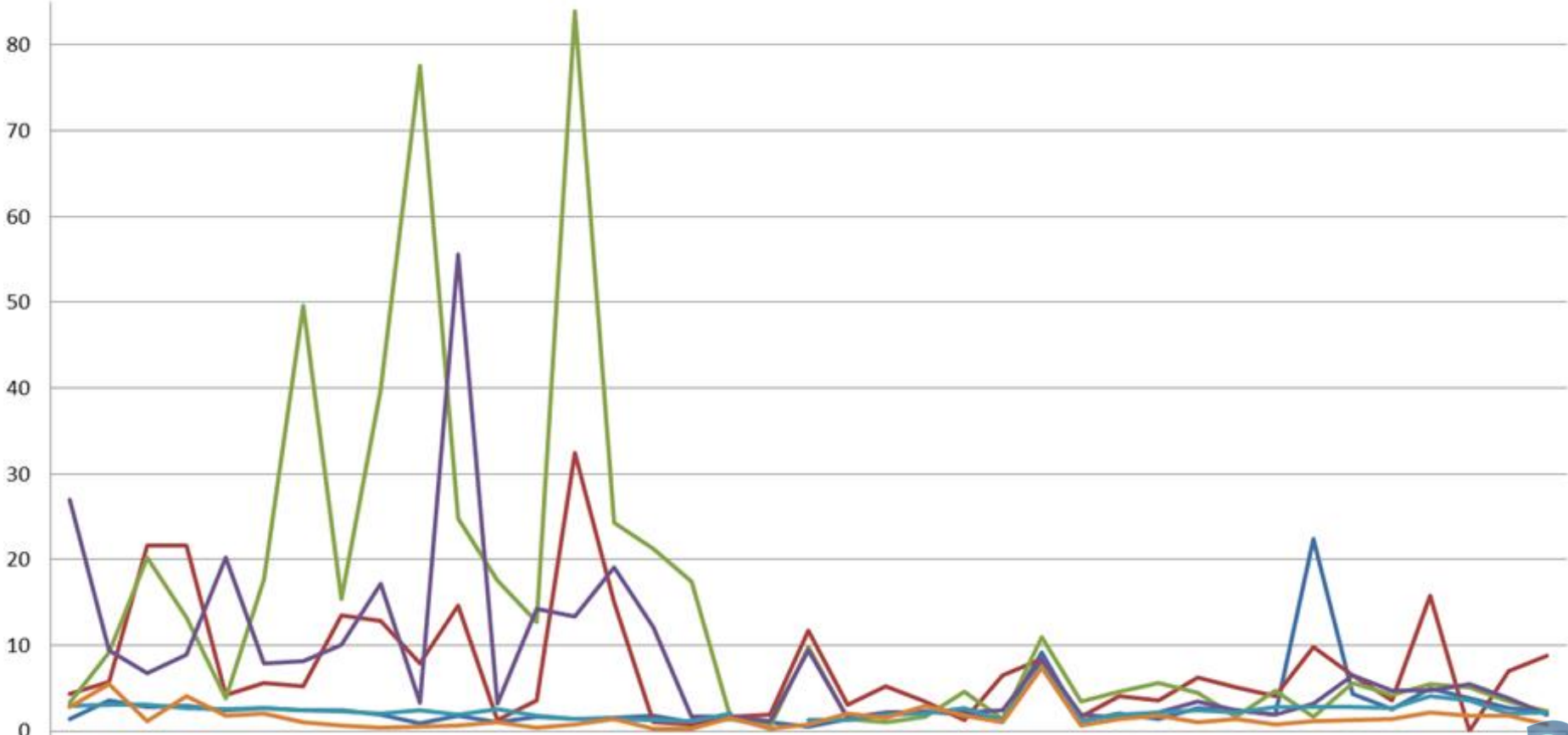

Gedragsbeïnvloeding

Resultaat

Klaar ?

Jaargemiddelde concentratie stikstof (in mg/l)

Gedrag (nazorg)

Momentopname?

Creëer waterbewustzijn

Voorkom de inbreng van natrium

Good housekeeping

- ✓ Dimensionering (robuust) | recirculatie
- ✓ Periodiek onderhoud
- ✓ Efficiënte toediening

Dank voor uw aandacht

